

**ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI
ÎN TRIMESTRUL IV 2008
PE BAZA ANCHETELOR DE CONJUNCTURĂ**

- noiembrie 2008 -

ESTIMAREA EVOLUȚIEI INDUSTRIEI ÎN TRIMESTRUL IV 2008 PE BAZA ANCHETELOR DE CONJUNCTURĂ

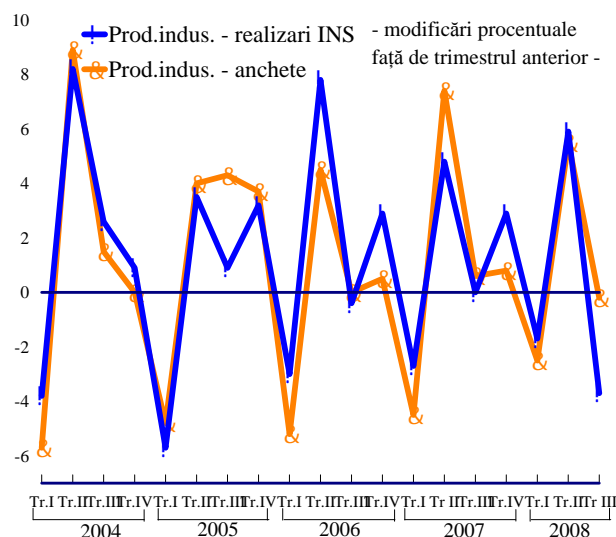
Rezultatele anchetelor de conjunctură^{*)} din sectorul industrial, obținute pe baza răspunsurilor agenților economici ce fac parte din eșantionul stabilit, relevă pentru trimestrul IV al anului curent, următoarele tendințe:

- Comparând estimările trimestriale ale producției industriale oferite de agenții economici din eșantion, în cadrul chestionarelor, cu datele realizate pentru acest indicator, furnizate de către Institutul Național de Statistică, se poate observa, în ultimii ani de analiză, un grad destul de înalt de predictibilitate al anchetelor CNP, acest lucru datorându-se, în special, aprecierilor cantitative cu care operează anchetele economice, dar și responsabilității agenților economici intervievați, care răspund la chestionar.

Pentru lucrarea elaborată în trimestrul III anul curent trebuie menționat că în cadrul acesteia s-a previzionat, de către agenții economici, o creștere a producției industriale mai ridicată (6,3%), decât valoarea realizată efectiv în trimestrul III, față de perioada similară a anului anterior (2,5%). În mod similar, la nouă luni, estimările agenților economici au fost de 6,1%, comparativ cu realizările de 4,8%, în special, datorită unei nerealizări a volumului anticipat inițial pentru cifra de afaceri livrată pe piața externă, majorarea acestuia fiind de 10,5%, comparativ cu un nivel previzionat de 12,5%.

Este de remarcat faptul că agenții economici, la momentul completării chestionarului pentru trimestrul III nu au prevăzut o reducere a comenzilor externe ca urmare a crizei financiare.

Producția industrială în anii 2004 – 2008
- comparație între datele agenților și realizări INS -

^{*)} Anchetele de conjunctură se realizează de către Comisia Națională de Prognoză pe un eșantion de agenți economici reprezentativi din toate județele țării și toate ramurile industriale.

În schimb, este posibil ca pentru trimestrul IV, estimările agenților economici să fie mult prea pesimiste, fiind greu de anticipat efectul de reducere a cererii externe cumulat cu contracția piețelor financiare.

- Conform opiniei agenților economici se așteaptă o creștere anuală a producției industriale de circa 3,7%, această dinamică fiind inferioară celei înregistrate în anul 2007 (5,4%). Acest fapt s-ar datora, în special, unei prognoze anuale a volumului cifrei de afaceri totale de 6,9%, în scădere cu 4,3 puncte procentuale față de ritmul de majorare înregistrat în anul 2007 pentru acest indicator.
- În concordanță cu evoluția producției industriale, dar și cu estimările de ușoară reducere a numărului de salariați din industrie, se apreciază că societățile comerciale vor înregistra o creștere a productivității muncii la nivelul acestui an de 7,4%, și respectiv de 5% în trimestrul IV 2008, comparativ cu aceeași perioadă din 2007;
- Este de remarcat că agenții economici consideră că în anul 2008 cifra de afaceri va continua tendința de la nivelul primelor nouă luni ale anului, dar într-un ritm mai redus. Astfel, cifra de afaceri pentru piața externă va avea o dinamică de 8,1%, în timp ce pentru piața internă, aceasta se estimează să crească doar cu 6,3%, ambele valori anticipate situându-se sub evoluția înregistrată în anul 2007;
- În ceea ce privește stocurile de produse finite, agenții economici apreciază o reducere anuală de circa 5%, după ce la nivelul primelor nouă luni, acestea au fost în scădere cu 5,8%.

Creșteri ale principalilor indicatori
- total industrie -

- modif. proc.-

	AN 2008/ AN 2007	AN 2007/ AN 2006
1. Producție industrială	3,7	5,4
2. Cifra de afaceri –		
total	6,9	11,2
➤ intern	6,3	10,8
➤ extern	8,1	12,1
3. Stocuri de produse finite	-4,8	-9,7
4. Productiv. muncii	7,4	11,0
5. Numărul mediu de salariați	-3,8	-3,7
6. Investiții	25,5	36,2

- modif. proc.-

	Tr.III 2008/ III 2007	Tr.IV 2008/ IV 2007
1. Producție industrială	2,5	0,5
2. Cifra de afaceri –		
total	11,2	4,0
➤ intern	11,4	5,0
➤ extern	10,7	1,4
3. Stocuri de produse finite	-8,7	-1,7
4. Productiv. muncii	6,1	5,0
5. Numărul mediu de salariați	-4,0	-4,7
6. Investiții	24,1	12,1

I. Estimările principalilor indicatori rezultate din anchetele de conjunctură în sectorul industrial

Producția industrială a înregistrat la nivelul trimestrului III al anului 2008 o creștere de 2,5%, față de perioada similară, iar pentru primele nouă luni ale anului aceasta s-a majorat cu 4,8%, comparativ cu estimările inițiale de 6,1% ale agenților economici, care s-au bazat și pe o prognoză a cererii externe mai ridicată, dar care nu a fost realizată.

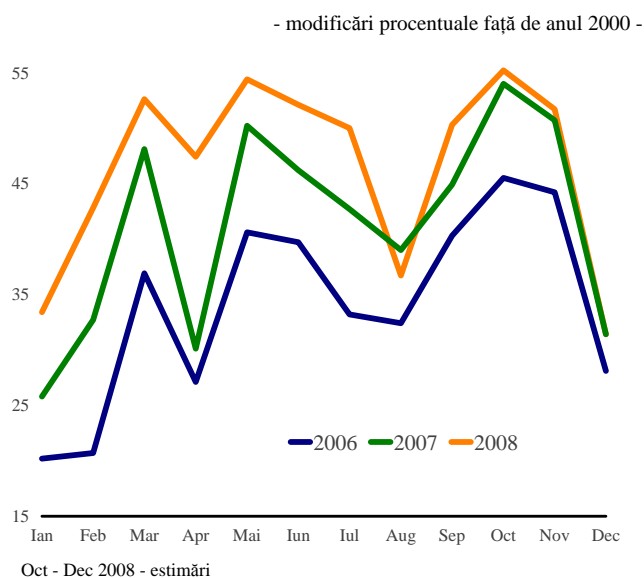
Diferența dintre realizările înregistrate în primele nouă luni ale anului și anticipările inițiale pentru producția industrială este reflectată în ramurile a căror majorare de producție s-a situat sub nivelul estimat, cum ar fi: echipamente pentru radio, televiziune și comunicații (22,4%, comparativ cu o prognoză inițială de 27,5%), mijloace de transport rutier (15,7%, față de 20,5%), mijloace de transport neincluse la cele rutiere (14,2%, comparativ cu 18,5%), mașini și echipamente (5,7%, față de 11,5%), sau în cazul industriilor pentru care reducerile producției industriale au fost mai accentuate decât cele prevăzute anterior, și anume: metalurgie (7,8%, comparativ cu un nivel anticipat de 4,9%).

Analiza conjuncturală pentru cel de-al patrulea trimestru, pe baza sondajului la nivelul agenților economici, indică posibilitatea ca în perioada octombrie - decembrie 2008 producția industrială să înregistreze o creștere de circa 0,5%, față de aceeași perioadă a anului trecut.

Această dinamică va conduce la nivelul anului curent la o majorare a producției industriale cu 3,7%.

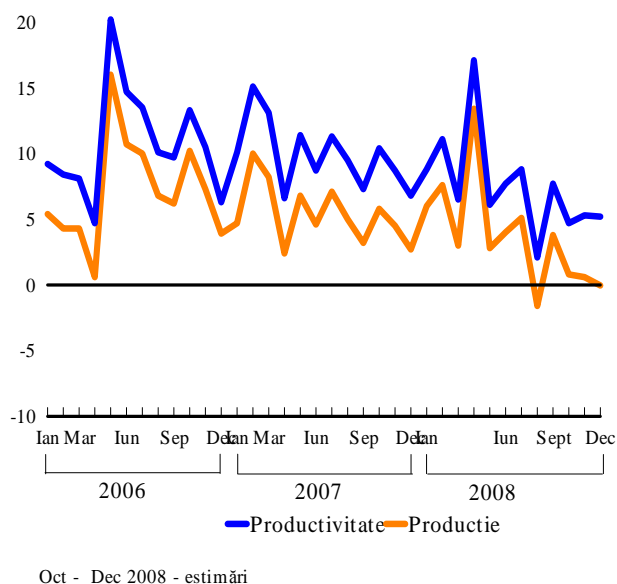
Creșterea anuală de producție industrială se prevede a se baza pe majorarea unor ramuri industriale, care vor continua tendința din primele nouă luni,

Evoluția producției industriale

Evoluția lunară a producției industriale și a productivității muncii

- lună corespunzătoare din anul precedent = 100 -

cum ar fi: alte activități extractive (18,6%), producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă (14,8%), substanțe și produse chimice (10,3%), aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie (9,8%), fabricarea materialelor de construcție și altor produse din minerale nemetalice (8,2%). Se prognozează și scăderi ale producției industriale, cele mai accentuate vor fi în cazul următoarelor industrii: produse textile (21,5%), mașini și aparate electrice (10,7%), celuloză, hârtie și produse din hârtie (10,5%), metalurgie (10%).

În concordanță cu evoluțiile producției industriale și efectivului de salariați din industrie, **productivitatea muncii** a înregistrat în cel de-al treilea trimestru o creștere cu 6,1% față de perioada similară a anului trecut, datorată atât creșterii producției industriale, cât și diminuării numărului de salariați.

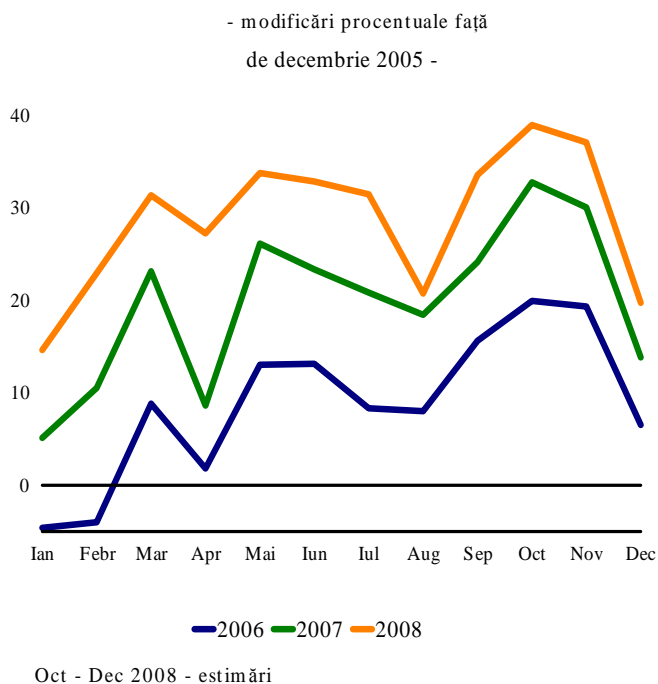
Pentru următoarele trei luni apreciem că productivitatea muncii se va majora cu 5%, comparativ cu trimestrul IV 2007, ca urmare a evoluției aproximativ constante estimate pentru producția industrială, care va fi susținută și de o diminuare a numărului de salariați.

La nivelul întregului an se va înregistra o creștere de productivitate cu circa 7,4%, comparativ cu anul anterior.

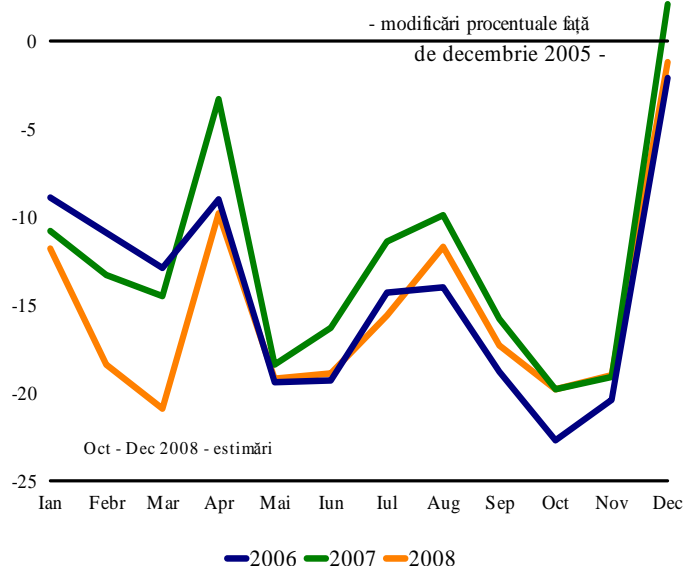
Costul unitar real cu forța de muncă în industrie a înregistrat o scădere de 3,8% în primele nouă luni ale anului comparativ cu perioada similară a anului anterior, datorită faptului că dinamica salariului brut real (deflatat cu IPP) s-a situat sub nivelul productivității muncii în această perioadă.

La nivelul întregului an se așteaptă o scădere de 3,2% a costului unitar real față de anul anterior.

Evoluția productivității muncii

Evoluția costului unitar real cu forța de muncă în industrie

În ceea ce privește **efectivul mediu de salariați**, în perioada iulie – septembrie 2008, față de media trimestrului III 2007, s-a înregistrat o scădere de circa 63 mii persoane, ceea ce reprezintă o reducere cu 4%.

Pentru ultimul trimestru se estimează că numărul mediu de salariați va ajunge la aproximativ 1486 mii persoane, ceea ce reprezintă o scădere cu 4,7% raportat la perioada similară a anului 2007.

Scăderi importante ale numărului de salariați se vor înregistra în ramurile: prelucrarea țiteiului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (21,7%), pielărie și încălțăminte (18,7%) și produse textile (14,2%).

La nivelul întregului an se preconizează o scădere cu 3,8% a numărului de salariați.

Gradul de utilizare a capacităților de producție aflate în funcțiune în perspectiva trimestrului IV 2008, se așteaptă, conform răspunsurilor agenților economici care fac parte din eșantion, să se situeze la circa 73,5%, nivel inferior atât celui înregistrat în trimestrul anterior, cât și celui din perioada similară a anului 2007.

Cifra de afaceri. La nivelul trimestrului III al anului curent comparativ cu trimestrul similar, s-a înregistrat o majorare a volumului cifrei de afaceri în industrie de 11,2%, comparativ cu perioada similară, față de o majorare ușor mai ridicată (13,3%), estimată în lucrarea anterioară, în special pe baza unei prognoze mai ample a cifrei de afaceri pe piața externă.

Astfel, la nivelul primelor nouă luni ale anului curent, s-a înregistrat o creștere de 7,9%.

Efectivul salariaților din industrie –
- medie trimestrială -
- mii persoane -

	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
2006	1681,1	1661,2	1638,0	1613,9
2007	1606,3	1602,2	1582,5	1558,3
2008	1557,8	1546,4	1519,6	1485,7*

* prognoză

Gradul de utilizare
a capacităților de producție
- % -

	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
2006	75,1	75,6	72,6	77,9
2007	76,1	77,2	76,2	76,5
2008	76,9	80,1	76,9	73,5*

* estimarea agenților economici

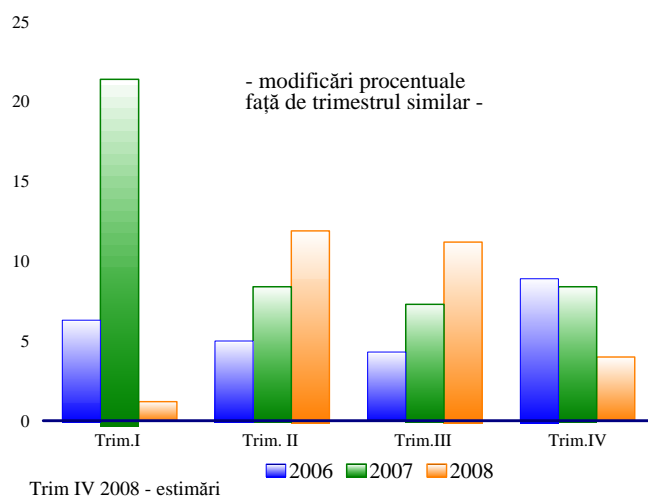
Au existat mai multe ramuri, pentru care estimările inițiale ale volumului cifrei de afaceri pe total au fost mai mari decât realizările obținute, și anume: producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă (26,0%, față de un nivel anticipat inițial de 31,2%), produse din cauciuc și mase plastice (23% față de 30,8%), fabricarea materialelor de construcție și altor produse din minerale nemetalice (17,6%, comparativ cu 24,3%), sau alte situații în care reducerile estimate inițial au fost mai puțin pronunțate decât cifrele realizate, ca de exemplu: pielărie și încălțăminte (18,5%, comparativ cu 15,3%), prelucrarea lemnului și a produselor din lemn (10,7%, față de 4,4%).

În ceea ce privește tendința cifrei de afaceri pentru trimestrul IV al anului curent, se poate estima o amplificare a acesteia cu 4,0%, comparativ cu perioada similară.

La nivelul anului curent se anticipează o creștere de circa 6,9% a volumului cifrei de afaceri în industrie, cifră care indică un ritm ușor mai redus decât cel înregistrat în primele nouă luni ale anului pentru acest indicator.

Se anticipează creșteri mai importante ale volumului cifrei de afaceri, la nivel de an, în următoarele industrii: extracția și prepararea minereurilor metalifere (23,5%), mijloace de transport rutier (20,3%), producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă (15,4%), produse din cauciuc și mase plastice (16,0%), aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice și ceasornicărie (12,3%), dar și scăderi în mai multe ramuri, cum ar fi: pielărie și încălțăminte (12,5%), prelucrarea lemnului și a produselor din lemn (8,0%), pro-

Cifra de afaceri în industrie

duse textile (7,2%), extracția hidrocarburilor și servicii anexe (6,8%), celuloză, hârtie și produse din hârtie (3,7%).

Cifra de afaceri pentru producția industrială livrată pe piața internă a înregistrat la nivelul trimestrului III 2008, comparativ cu trimestrul similar, o majorare cu 11,4%, care a fost previzionată în lucrarea anterioară la aproximativ același ritm (11,9%).

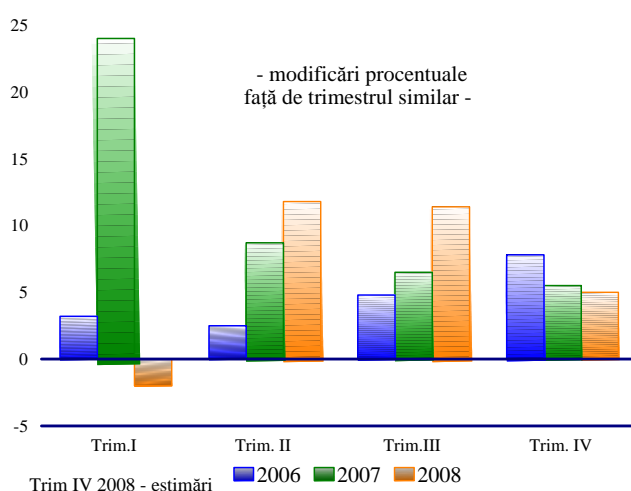
În primele nouă luni ale anului curent, cifra de afaceri internă s-a majorat cu 6,8%, foarte aproape de estimările inițiale ale agenților (6,9%).

Conform estimărilor agenților economici și luând în calcul caracteristicile perioadei de analiză, în trimestrul IV 2008, cifra de afaceri a producției destinate pieței interne se prevede să crească, față de perioada similară cu 5%, iar la nivel de an se va situa la un nivel majorat cu 6,3%, comparativ cu anul 2007.

Această evoluție se preconizează să se bazeze pe majorarea în cadrul ramurilor: extracția și prepararea minereurilor metalifere (30,1%), mijloace de transport neincluse la cele rutiere (15,4%), producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă (14,8%), fabricarea materialelor de construcție și altor produse din minerale nemetalice (12,0%), însă vor exista și reduceri importante, ca de exemplu: pielărie și încălțăminte (19,9%), produse textile (17,5%), echipamente pentru radio, televiziune și comunicații (8,6%), prelucrarea lemnului și a produselor din lemn (8,4%).

Cifra de afaceri pentru producția livrată pe piața externă, la nivelul trimestrului III 2008 față de perioada similară, s-a majorat cu 10,7%,

Cifra de afaceri pentru producția livrată pe piața internă

situându-se sub estimările anterioare ale agenților economici, și anume 16,9%.

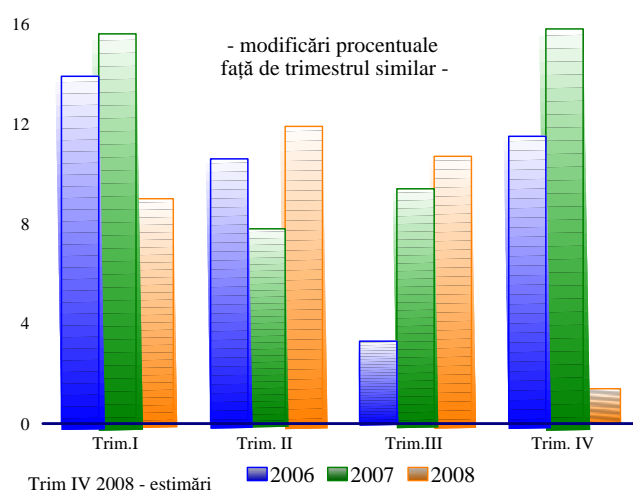
La nivelul primelor nouă luni ale anului 2008, majorarea cifrei de afaceri pe piața externă a fost de 10,5%, comparativ cu anticipările inițiale ale agenților (12,5%). O explicație poate fi dată de reducerile neașteptate a comenzilor externe din această perioadă în anumite ramuri din cadrul industriei prelucrătoare, cum ar fi: celuloză, hârtie și produse din hârtie (-33,5%, față de -22,5% estimat inițial), fabricarea materialelor de construcție și altor produse din minerale nemetale (10,9%, comparativ cu 6,2%), prelucrarea lemnului și a produselor din lemn (10,9%, față de 5,4%), articole de îmbrăcăminte (9,3%, față de 3,1%), sau de amplificări mai reduse decât cele anticipate, ca de exemplu: mobilier și alte activități industriale (4,6%, comparativ cu 10,6%), mașini și aparate electrice (2,5%, față de 8,9% estimat inițial).

Anticipările agenților economici din eșantion indică la nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului curent o creștere de numai 1,4%, față de perioada similară, avându-se în vedere o scădere de ritm a cifrei de afaceri pe piața externă, în special, în cazul produselor textile, produse din cauciuc și mase plastice, construcții metalice și produse din metal.

Astfel, este posibil, să se atingă pentru cifra de afaceri pe piața externă, la nivelul anului curent, o creștere de circa 8%, majorare care se situează sub nivelul înregistrat în anul 2007 (12,1%).

Stocurile de produse finite. În trimestrul III al anului curent, nivelul stocurilor de produse finite a înregistrat o scădere de 8,7%, comparativ cu perioada similară, avându-se în vedere, un volum mai ridicat al cifrei de afaceri totale

Cifra de afaceri pentru producția livrată pe piața externă

(11,2%), comparativ cu evoluția producției industriale pentru perioada de analiză (2,5%). Pentru perioada ianuarie – septembrie 2008, scăderea stocurilor este de 5,8%, nivel care a fost estimat într-un ritm apropiat de către agenții economici, și anume 5,0%.

Pentru trimestrul IV al anului 2008 se prognozează că stocurile de produse finite vor înregistra o reducere de circa 1,7%, comparativ cu trimestrul similar al anului trecut, tendință de scădere bazată, în special, pe un volum mai mare al vânzărilor, comparativ cu volumul producției.

În comparație cu anul 2007, stocurile de produse finite din industrie se anticipează să continue tendința de scădere înregistrată în primele nouă luni ale anului în curs, și anume, acestea se vor reduce cu 4,8%.

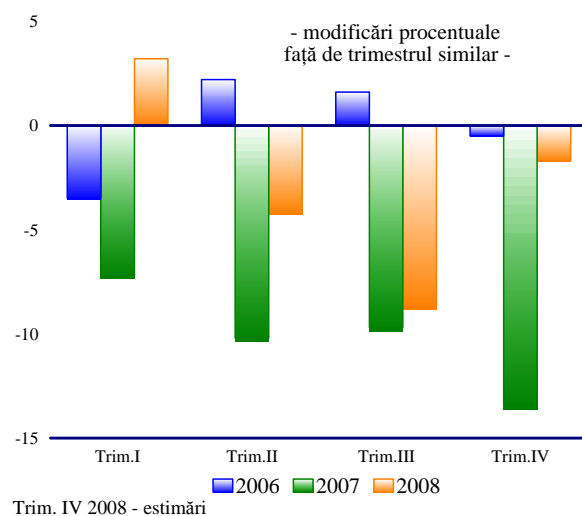
Stocurile de materii prime se așteaptă ca în trimestrul IV 2008 să înregistreze o scădere cu circa 1,4%, comparativ cu perioada iulie - septembrie 2008, nivel inferior celui din perioada similară a anului 2007.

Volumul creditelor. Datele obținute din sondajele de conjunctură pentru sectorul industrial, indică pentru trimestrul IV al anului 2008 o creștere cu circa 0,6%, comparativ cu trimestrul III a volumului creditelor acordate agenților economici din industrie.

Pentru **creditele restante** se preconizează că acestea vor înregistra în perioada octombrie – decembrie 2008 o creștere de circa 1% față de trimestrul anterior.

Această evoluție se așteaptă să conducă, în trimestrul IV 2008, la o

Evoluția stocurilor de produse finite

Evoluția stocurilor de materii prime

- modif. proc. față de trimestrul anterior -

	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
2006	-0,01	1,5	0,0	0,52
2007	0,2	2,2	-1,2	1,6
2008	0,6	-0,5	0,4	-1,4*

* estimarea agenților economici

Ponderea creditelor restante în total credite

- % -

	Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV
2006	0,535	0,621	0,615	0,619
2007	0,605	0,608	0,612	0,615
2008	0,609	0,618	0,619	0,622*

* estimarea agenților economici

valoare mai ridicată a ponderii creditelor restante în volumul creditelor totale.

Prețurile de producție au crescut la nivelul celui de-al treilea trimestru al anului 2008 cu 19,65% față de perioada similară a anului trecut și cu 12,82% în luna septembrie față de decembrie 2007.

În primele nouă luni ale anului, creșterea medie a prețurilor de producție de 17,13%, s-a datorat, în principal, componente externe (22,88%), în timp ce prețurile de producție pentru piața internă au crescut cu 15,72%.

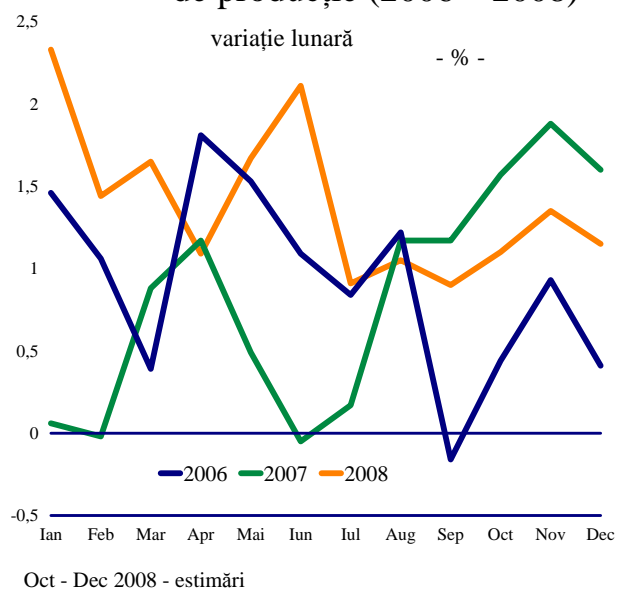
Anchetele de conjunctură prevăd pentru trimestrul IV al anului curent un ritm mediu lunar al prețurilor de producție de 1,2%, ritm superior celui înregistrat în perioada iulie – septembrie 2008 (0,96%), dar inferior celui din trimestrul IV al anului trecut (1,68%).

Astfel, se poate estima o creștere a prețurilor de producție la nivelul lunii decembrie față de decembrie 2007 de circa 17%, iar ca medie anuală, o creștere de 17,2%, devansând evoluția estimată pentru nivelul prețurilor de consum. De asemenea, acest nivel anual de majorare al prețurilor de producție se situează peste valoarea înregistrată în perioada similară din anul trecut pentru indicatorul analizat (8,08%).

Investiții. Pe baza răspunsurilor agenților economici din eșantion, se conturează pentru perioada următoare dinamici pozitive în sectorul industrial în ceea ce privește investițiile.

Astfel, pentru trimestrul IV al anului 2008 se așteaptă o creștere a volumului acestora de aproximativ 12%, comparativ cu trimestrul IV 2007. Această evoluție va conduce pe întregul an la o creștere cu circa 25,5% a volumului de investiții.

Evoluția prețurilor de producție (2006 – 2008)

II. În același timp, pe baza anchetelor de conjunctură s-a determinat și o evoluție posibilă viitoare pentru unii indicatori pe total economie.

Volumul resurselor de energie primară a înregistrat la nivelul primelor nouă luni un volum de 30927,5 mii t.e.p, reprezentând o creștere de 2% față de perioada similară a anului precedent.

Cea mai mare creștere s-a înregistrat la energia hidroelectrică, energia nuclearo-electrică și energie electrică din import (49,3%), datorată creșterii producției interne cu 53,2%. Această majorare a producției interne s-a datorat punerii în funcțiune în a doua parte a anului trecut a grupului II al Centralei Nucleare Cernavodă.

Pentru trimestrul IV se prognozează, un nivel de 11310 mii t.e.p., ceea ce reprezintă o creștere de 2,7% față de perioada corespunzătoare din 2007.

Această valoare va face ca, pentru întregul an, volumul de resurse energetice primare să fie de 42237,5 mii t.e.p, în creștere cu 2,4% față de anul anterior.

Exportul. La nivelul celui de-al treilea trimestru al anului 2008 se poate menționa o majorare de 18,3% a nivelului exportului de bunuri comparativ cu perioada similară, evoluție care s-a situat sub estimările anterioare de 23,3%.

Totuși, exporturile au devansat dinamica importurilor, tendință care a caracterizat o mare parte din anul curent.

În primele nouă luni ale anului, majorarea exporturilor de bunuri s-a cifrat la 18,3%, față de perioa-

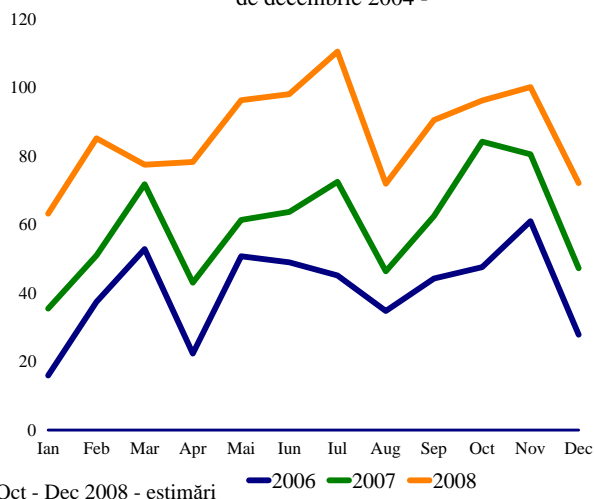
Resurse energetice primare

- mii tone echiv. petrol -

	2008	
	Trim IV	AN
Total,	11310,0	42237,5
din care:		
➤ Cărbune	2300	13138,4
➤ Țiței	3300	12909,2
➤ Gaze naturale	3630	13729,9
➤ Energie electrică	1600	4827,2
➤ Produse petroliere din import	330	1303,9

Evoluția exportului de bunuri

- modificări procentuale față de decembrie 2004 -

da similară a anului trecut, reprezentând o valoare de 25581,4 mil. euro.

Avându-se în vedere și tendința estimată pentru exportul pe ramuri ale industriei, respectiv o creștere cu 11,2%, se poate prognoza la nivelul celui de-al patrulea trimestru al anului 2008, comparativ cu perioada octombrie – decembrie 2007, o majorare a exportului de bunuri de circa 10%, ceea ce va reprezenta un nivel de aproximativ 8700 mil. euro, valoare mai scăzută decât în trimestrele anterioare ale acestui an, avându-se în vedere o estimare a reducerii de ritm a cererii externe.

Prognoza la nivelul anului curent indică o creștere a exporturilor totale de 16%, valoare ce ar reprezenta un nivel de circa 34280 mil. euro.

Importul. Pentru trimestrul III al anului curent se poate menționa o creștere de 15,7%, comparativ cu perioada similară, evoluție care a fost previzionată și în lucrarea inițială, dar la un ritm ușor mai crescut (16,5%).

La nivel de nouă luni, creșterea importurilor de bunuri de consum a fost de 15,9% (comparativ cu nivelul anticipat în lucrarea anterioară de 15,7%), ceea ce a reprezentat un nivel al acestora de 42515,4 mil.euro.

Pentru asigurarea nivelurilor anticipate ale producției și susținerea exporturilor, se estimează ca necesar un volum al importurilor de bunuri pentru trimestrul IV al anului 2008 de aproximativ 16985 mil.

Comerț exterior

- mil.euro -

	AN	
	2007	2008
1. Export de bunuri	29549,0	34280
2. Import de bunuri	51322,0	59500
din care:		
➤ bunuri de consum	10007,8	11007,5
➤ investiții	8570,8	10353,0
➤ producție	32743,4	38139,5
3. Soldul balanței comerciale	-21773,0	-25220

euro, ceea ce ar reprezenta o majorare de circa 16% față de perioada octombrie - decembrie a anului trecut.

Pentru anul curent se prognozează o creștere a importurilor totale cu 15,9%, ceea ce corespunde la un nivel de circa 59500 mil. euro al acestora. Se poate observa, pentru perioada analizată, faptul că importul total de bunuri se va baza mai mult pe creșterea importului de investiții (20,8%), comparativ cu cel de consum (circa 10%). De asemenea, la nivel întregului an 2008, se prevede ca dinamica exporturilor să devanseze ușor pe cea a importurilor, situație care nu se mai regăsește decât la nivelul anului 2002.

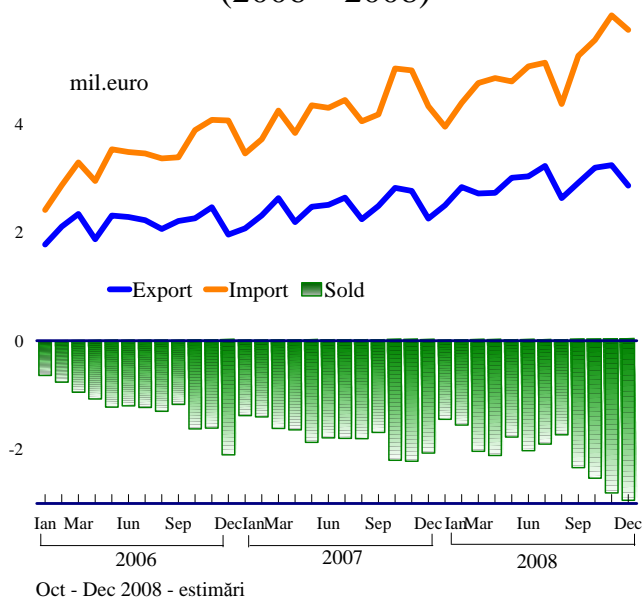
Deficitul balanței comerciale a înregistrat la nivelul primelor nouă luni un nivel de 16934,0 mil. euro, comparativ cu valoarea de 15051,1 mil. euro pentru perioada ianuarie – septembrie din anul 2007.

Astfel, la nivel de an se estimează că deficitul balanței comerciale va fi de circa 25220 mil. euro, comparativ cu un deficit de 21773 mil. euro în anul 2007.

Volumul cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul (cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele) a înregistrat la nivelul trimestrului III 2008, comparativ cu perioada similară a anului 2007, o evoluție pozitivă de 17,5%, pe total, în special datorită majorării la produsele nealimentare (22,2%) și mai puțin a celor alimentare (12,5%).

Pentru primele nouă luni s-a realizat o creștere de 16,6% a vo-

Dinamica comerțului exterior
(2006 – 2008)

lumului cifrei de afaceri totale, din care, o majorare de 20,0% pentru mărfurile nealimentare.

În cazul trimestrului IV 2008 se așteaptă ca volumul cifrei de afaceri să crească cu circa 14% față de trimestrul similar al anului trecut, prognoza indicând o majorare ceva mai accentuată în cazul mărfurilor nealimentare (17%), iar în cazul celor alimentare se previzionează o creștere de 10,5%.

La nivelul anului curent, se estimează o majorare a vânzărilor cu amănuntul de circa 16%. În cadrul acestei prognoze anuale, se estimează o majorare mai importantă a vânzărilor de mărfuri nealimentare, și anume cu 18%.

În ceea ce privește volumul cifrei de afaceri pentru comerțul cu ridicata și cu amănuntul, **al autovehiculelor și motocicletelor**, inclusiv întreținerea și repararea acestora, precum și comerțul cu amănuntul al **carburanților** pentru autovehicule, acesta a crescut cu 23,3% pentru trimestrul III 2008, comparativ cu perioada similară a anului trecut, evoluție bazată, în special, pe dinamica vânzărilor de autovehicule, motociclete (30,9%), în timp ce vânzările de carburanți s-au majorat cu 12,2%.

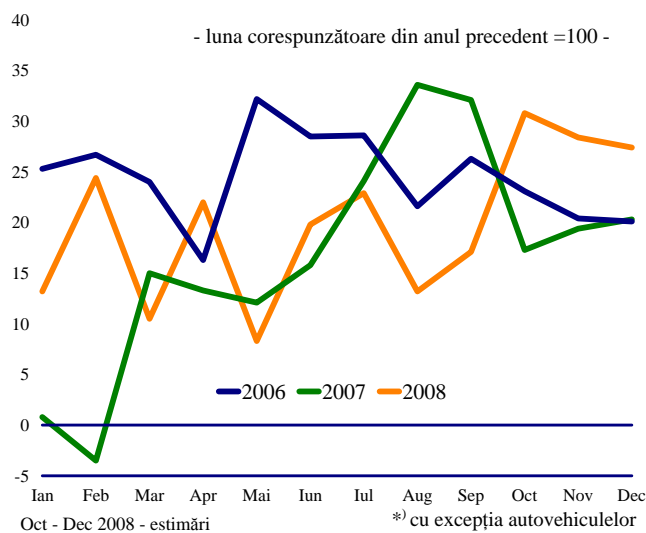
În primele nouă luni ale anului se înregistrează o creștere a volumului acestor vânzări pe total cu 26,6%, față de perioada similară, bazată, în special, pe majorarea vânzărilor de autovehicule, motociclete (33,3%, valoare destul de apropiată de majorarea anticipată în lucrarea anterioară, și anume 34,5%), în

Structura cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul

- % -

	AN	
	2007	2008
Total cifră de afaceri:	100,0	100,0
➤ cu vânzare preponderentă de produse alimentare, băuturi, tutun	48,2	46,5
➤ cu vânzare preponderentă de produse nealimentare	51,8	53,5

Creșterea volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul*)

timp ce vânzările de carburanți au crescut cu 16,7%.

La nivelul trimestrului IV 2008 se așteaptă ca volumul acestei cifre de afaceri să crească cu circa 14% față de perioada similară a anului trecut, prognoza indicând o reducere pentru vânzările de autovehicule, motociclete (-5%), în timp ce vânzările de carburanți vor crește doar cu 10,6%.

Prognoza la nivelul anului curent în cazul acestor vânzări, indică o creștere de circa 21% față de perioada similară, majorare care se va situa sub nivelul înregistrat în anul 2007 (31,9%), și care s-ar baza, în special pe creșterea vânzărilor de autovehicule și motociclete (24%).

Referitor la **prețurile de consum**, care au fost analizate în conexiune cu evoluția prețurilor producției industriale pentru piața internă, rezultă că acestea vor prezenta pentru trimestrul IV al anului curent un ritm mediu lunar de creștere de circa 0,7%, situat sub nivelul celui din perioada octombrie – decembrie 2007 (0,85%), dar superior valorii înregistrate în trimestrul III 2008 (0,33%).

La nivelul anului 2008, se prognozează o medie a prețurilor de consum de 7,9%, în creștere față de nivelul înregistrat în anul 2007 (4,84%), iar în luna decembrie 2008 (față de decembrie 2007) nivelul prețurilor de consum se estimează să se situeze la 6,8%.

Structura cifrei de afaceri pentru comerțul cu autovehicule, motociclete și carburanți pentru autovehicule

	AN	
	2007	2008
Total cifră de afaceri:	100,0	100,0
➤ comerțul cu autovehicule, motociclete, piese și accesorii aferente, întreținerea și repararea autovehiculelor	54,4	55,8
➤ comerțul cu carburanți pentru autovehicule	45,6	44,2

Evoluția comparativă a prețurilor (2006 – 2008)

